

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020108

DOM
2017-05-30
Stockholm

Mål nr 65
T 6335-16

KÄRANDE

BTH Bygg Aktiebolag, 556447-6140
Armégatan 38
171 71 Solna

Ombud: Advokaten Johan Linder
Hamilton Advokatbyrå KB
Box 715
101 33 Stockholm

SVARANDE

Surmonte Invest AB, 556706-6534
Åkervägen 83
181 41 Lidingö

Ombud: Advokaten Jenny Hellberg
Elmzell Advokatbyrå AB
Gamla Brogatan 32
111 20 Stockholm

SAKEN

Klander av skiljedom meddelad i Stockholm den 22 juni 2016 med komplettering senare samma dag

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ogillar käromålet.
2. BTH Bygg Aktiebolag ska ersätta Surmonte Invest AB för rättegångskostnader med 74 640 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker.

Dok.Id 1340297

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00	08-561 675 09	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

BTH Bygg Aktiebolag (BTH) är ett byggföretag som ingår i en koncern med Unikaboxen AB (Unikaboxen) som moderbolag. Unikaboxen ägs av Richard Lindström och Roger Norberg. Surmonte Invest AB (Surmonte) är ett konsultbolag som ägs av John Söderberg.

BTH och Surmonte träffade i november 2013 ett konsultavtal innebärande att John Söderberg skulle vara VD i BTH. Surmonte sade upp konsultavtalet den 3 augusti 2015 till den 31 december 2015. Parterna förde därefter förhandlingar i försök att nå en överenskommelse om formerna för den återstående avtalstiden. Parterna var oense om Surmontes arbetsskyldighet och BTH:s skyldighet att betala ersättning i enlighet med konsultavtalet under den resterande avtalstiden. Parterna nådde inte någon överenskommelse. Surmonte hävde konsultavtalet den 3 november 2015 sedan BTH ställt in sina betalningar enligt avtalet.

Surmonte påkallade i februari 2016 förenklat skiljeförfarande mot BTH för bland annat betalning enligt konsultavtalet och skadestånd. BTH motsatte sig betalningsskyldighet och yrkade för egen del att Surmonte skulle förpliktas att återbetala ett visst belopp. Surmonte bestred BTH:s yrkande. Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC) regler var tillämpliga på skiljeförfarandet. Skiljenämnden bestod av chefsrådmannen Fanny Gleiss Wilborg.

Skiljenämnden meddelade dom den 22 juni 2016 med komplettering senare samma dag i mål nr F (2016/018).

YRKANDEN M.M.

BTH har yrkat att hovrätten ska upphäva punkterna 1a, 1b, 3, 5 och 6 i skiljedomens domslut.

Surmonte har motsatt sig att skiljedomen upphävs i någon del.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Målet har med stöd av 53 kap. 1 § och 42 kap. 18 § första stycket 5 rättegångsbalken avgjorts utan huvudförhandling.

PARTERNAS GRUNDER

BTH

Den omständigheten att parterna vid mötet den 17 augusti 2015 träffade en överenskommelse om att John Söderberg skulle vara arbetsbefriad åberopades inte av någon av parterna i skiljeförfarandet. Skiljenämnden, som kom fram till att en överenskommelse hade träffats den 17 augusti 2015, lade således en omständighet som inte var åberopad i skiljemålet till grund för sitt avgörande. Skiljenämnden överskred därför sitt uppdrag, 34 § första stycket 2 lagen (1999:116) om skiljeförfarande (LSF).

Skiljenämndens uppdragsöverskridande har fått till följd dels att BTH betogs möjligheten att argumentera i frågan om parterna hade träffat en överenskommelse dels att skiljenämnden inte prövade frågan om BTH hade rätt att återta en ensidig arbetsbefrielse. Skiljenämndens uppdragsöverskridande har haft direkt betydelse för utgången i målet på så sätt att BTH tappade målet i den del som avsåg rätten till ersättning och skadestånd under uppsägningstiden samt avseende rättegångskostnaderna och fördelning av kostnaderna för skiljeförfarandet.

Surmonte

Skiljenämnden lade inte någon omständighet som inte åberopats av parterna till grund för sitt avgörande. Skiljenämnden konstaterade först att BTH vid mötet den 17 augusti 2015 gav John Söderberg en fullständig arbetsbefrielse. Skiljenämnden konstaterade därefter i sin prövning av frågan om BTH återtagit beskedet om arbetsbefrielsen att parterna kommit överens om arbetsbefrielsen. Skiljenämndens tolkning och slutsats är nämndens rättsliga bedömning av de omständigheter som förevarit i ärendet. Att det var en överenskommelse är skiljenämndens rättsliga etikettering av omständigheterna. Skiljenämnden överskred alltså inte sitt uppdrag.

För det fall hovrätten skulle komma fram till att skiljenämnden lade en omständighet som inte åberopats av parterna till grund för sitt avgörande inverkade det inte på utgången i målet. Oavsett om skiljenämnden valt att etikettera sitt rättsliga resonemang som en överenskommelse eller som att John Söderberg inte motsatte sig BTH:s besked om arbetsbefrielse och att konsultavtalets övriga reglering av fortsatta villkor och förmåner skulle gälla om inte annat överenskommit hade utgången i målet varit densamma. BTH har inte heller betagits möjligheten att argumentera i frågan kring ett ensidigt återtagande av arbetsbefrielsen utan den omständigheten framfördes av BTH som andrahandsinvändning i skiljeförfarandet.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

BTH

I skiljeförfarandet var BTH av uppfattning att John Söderberg hade skiljts från uppdraget som VD men att han under den återstående avtalstiden skulle stå fullt ut till bolagets förfogande. Surmonte å sin sida var av uppfattningen att John Söderberg hade blivit arbetsbefriad och att han inte var skyldig att utföra något arbete för BTH under den återstående avtalstiden. Mot detta invände BTH att om beskedet den 17 augusti 2015 skulle ses som en arbetsbefrielse hade den återtagits genom ett e-postmeddelande den 27 augusti 2015.

Surmonte anförde i påkallelseskraften att ägarna till BTH, vid mötet den 17 augusti 2015, hade arbetsbefriat John Söderberg från alla hans arbetsuppgifter med omedelbar verkan samt att ett sådant beslut är en bindande ensidig rättshandling som inte kan återtå.

I Surmontes andra skrift i skiljeförfarandet anförde bolaget att BTH genom att arbetsbefria John Söderberg försatt sig i en viss situation och att budskapet till John Söderberg var att han var arbetsbefriad från samtliga hans arbetsuppgifter. Surmonte lämnade i denna skrift ingen redogörelse för varför ett återtagande av en arbetsbefrielse i den aktuella situationen inte skulle vara möjligt.

Surmonte angav i sin bevisuppgift att förhöret med John Söderberg avsåg styrka att BTH:s företrädare ensidigt hade arbetsbefriat honom från samtliga hans arbetsuppgifter med omedelbar verkan vid mötet den 17 augusti 2015. Surmonte åberopade mailet som gick ut till anställda i BTH den 17 augusti 2015 som bevisning med samma bevistema som för förhöret med John Söderberg.

Surmonte vidhöll i sin sakframställan att en ensidig arbetsbefrielse inte kan återtasa samt tillade att ett återtagande skulle ha krävt en överenskommelse. I slutanförandet anförde Surmonte att det som hade framförts vid mötet den 17 augusti 2015 var en villkorslös arbetsbefrielse. Surmonte förde därefter ett resonemang kring grundläggande avtalsrätt och begreppen anbud och accept samt anförde att BTH genom handlingar och skrift hade arbetsbefriat John Söderberg. Surmonte gjorde därtill gällande att mailet till personalen den 17 augusti 2015 var förberett redan innan mötet och att det skulle anses vara ett anbud som John Söderberg genom att acceptera det hade bundit BTH vid dess innehåll.

På sidan 6 i skiljedomen har skiljenämnden återgett Surmontes grunder enligt följande: *BTH arbetsbefriade John Söderberg från samtliga hans arbetsuppgifter med omedelbar verkan den 17 augusti 2015. BTH:s besked och agerande och John Söderbergs accept av detta innebar att parterna träffade en överenskommelse denna dag innebärande att John Söderberg var arbetsbefriad. Dessutom kan agerandet bedömas som ett besked från BTH som är en bindande ensidig rättshandling som inte kan återtasa.*

Skiljenämndens beskrivning av Surmontes grunder i skiljedomen överensstämmer inte med de grunder och omständigheter som Surmonte hade anført i skrift eller vid slutförhandlingen. BTH uppfattade Surmontes resonemang om anbud och accept som rättslig argumentation och inte som en omständighet som åberopades av Surmonte. Även om Surmonte ska anses ha åberopat resonemanget om anbud och accept i målet har det helt och hållet hänfört sig till mailet den 17 augusti 2015. Surmonte har inte heller redogjort för när en överenskommelse i så fall skulle ha träffats.

Skiljenämnden har även på sidan 19 i skiljedomen felaktigt angett att Surmonte har påstått att parterna den 17 augusti 2015 träffat ett avtal med innebörden att John Söderberg har arbetsbefriats eller att BTH ensidigt har beslutat det.

Surmonte

Angående parternas åberopanden vid slutförhandlingen den 17 maj 2016 förde Surmonte i slutanförendet ett resonemang kring rättshandlingars bundenhet och drog paralleller till såväl avtalslagen som lagen om anställningsskydd. Surmontes resonemang gick ut på att en anbudsgivare redan genom att mottagaren tar del av anbudet blir ensidigt bunden genom sitt konkludenta handlande att sluta avtal på vissa villkor. Surmonte lyfte här fram att avtalsbundenheten – överenskommelsen – inträder i och med att mottagaren accepterar – i detta fall genom att John Söderberg accepterade arbetsbefrielsen.

Skiljenämnden gjorde på sidan 21 i skiljedomen bedömningen att BTH vid mötet den 17 augusti 2015 arbetsbefriade John Söderberg från samtliga hans arbetsuppgifter. Skiljenämnden prövade därefter på sidan 22 i skiljedomen BTH:s invändning om att bolaget under alla förhållanden hade återtagit detta besked den 27 augusti 2015. Skiljenämnden kom då fram till att parterna hade varit tvungna att träffa en ny överenskommelse om John Söderbergs arbetsskyldighet för att inte vara bundna av överenskommelsen om arbetsbefrielse.

BTH har inte betagits möjligheten att argumentera i frågan om ensidigt återtagande av arbetsbefrielsen. BTH har i sin inledande skrift i skiljeförfarandet gjort gällande att för det fall beskedet den 17 augusti 2015 ska uppfattas som en arbetsbefrielse finns det inte skäl för att en sådan ensidig förklaring inte ensidigt kan återtas. Detta finns även återgivet på sidan 17 under rubriken ”*Närmare om BTH:s grunder*” i skiljedomen.

UTREDNINGEN

Parterna har inte åberopat någon bevisning.

DOMSKÄL*Allmänna utgångspunkter*

En skiljedom ska upphävas om skiljemännen har överskridit sitt uppdrag (34 § första stycket 2 LSF). Skiljemännen anses ha överskridit sitt uppdrag om de lagt en omständighet som inte har åberopats av någon part till grund för sitt avgörande. Utgångspunkten är således att skiljemännen är bundna att avgöra tvisten med stöd av de omständigheter (rättsfakta) som parterna har åberopat till stöd för sin talan (se prop. 1998/99:35 s. 145).

Har skiljenämnden överskridit sitt uppdrag?

BTH har gjort gällande att skiljenämndens bedömning i skiljedomen grundade sig på den inte åberopade omständigheten att parterna vid mötet den 17 augusti 2015 hade träffat en överenskommelse om att John Söderberg skulle vara arbetsbefriad. BTH har därtill gjort gällande att skiljenämnden dessutom felaktigt i skiljedomen har angett att Surmonte som grund för sin talan hade åberopat den omständigheten. Surmonte har bestritt att skiljenämnden har lagt någon omständighet som inte åberopats av parterna till grund för sin bedömning.

Det är klanderkäranden som normalt har bevisbördan för sina klandergrunder (Heuman, Skiljemannarätt, 1999, s. 591). BTH har således bevisbördan för att den aktuella omständigheten – att parterna hade träffat en överenskommelse om arbetsbefrielse den 17 augusti 2015 – inte hade åberopats av Surmonte i skiljeförfarandet och att skiljenämnden felaktigt angett i skiljedomen att den omständigheten hade åberopats av Surmonte.

Enligt hovrätten skulle visserligen vad BTH anfört om hur Surmonte fört sin talan under förberedelsen i skiljeförfarandet i och för sig kunna tyda på att den aktuella omständigheten inte var åberopad. Hovrätten konstaterar dock att det hölls slutförhandling i skiljeförfarandet och att det på sidan sex i skiljedomen har antecknats att Surmonte som grund för sin talan i skiljeförfarandet åberopade att ”BTH:s besked och agerande och John Söderbergs accept av detta innebar att parterna träffade en överenskommelse denna dag innebärande att John Söderberg var arbetsbefriad”. BTH

har inte, mot Surmontes förnekande, åberopat någon bevisning i hovrätten till stöd för sitt påstående om att omständigheten inte åberopades i skiljeförfarandet och har således inte styrkt sitt påstående om att omständigheten inte var åberopad. Vid dessa förhållanden har hovrätten att utgå från vad som antecknats i skiljedomen om Surmontes talan i skiljeförfarandet. Hovrättens bedömning blir därmed också att det inte heller är styrkt att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag. BTH:s talan ska därför lämnas utan bifall.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång ska BTH ersätta Surmonte för rättegångskostnader. Det yrkade beloppet är skäligt.

Överklagande

Enligt 43 § andra stycket LSF får hovrättens dom överklagas bara om rätten anser det vara av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen. Hovrätten anser att det inte finns skäl att tillåta att avgörandet överklagas.

Hovrättens avgörande får inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulrika Beergrehn, Kerstin Norman, referent, och Göran Söderström.